

Crna Gora
Generalni sekretarijat Vlade
Služba za odnose s javnošću

Adresa: Karađorđeva bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 848
fax: +382 20 482 938
www.gov.me

Predsjednik Vlade Crne Gore Duško Marković
Obraćanje na konferenciji „Sedam godina crnogorskih pregovora sa EU“

Podgorica, 28. jun 2019.

Uvažena gospođo Uljarević, uvaženi gospodine Brendle,
Ekselencije, dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je što danas zajedno obilježavamo dan kada smo prije sedam godina otvorili pregovore s Evropskom unijom. Zahvaljujem Centru za građansko obrazovanje i Fondaciji Fridrih Ebert na organizaciji skupa.

Najvažniji politički prioriteti Crne Gore su podudarni ciljevima procesa proširenja. Regionalna saradnja, dostizanje evropskih standarda i promovisanje demokratskih vrijednosti i vladavine prava uz ekonomski razvoj su u njegovoj srži. To je ono što nas pokreće i što smatramo najvećom vrijednošću kako za Crnu Goru, region Zapadnog Balkana ali i za Evropsku uniju.

Crna Gora pouzdano napreduje ka članstvu u Evropskoj uniji. Započeli smo pregovore po novom modelu koji je prvi put primijenjen na Crnu Goru, novim i zahtjevnim principima, nastojali da proces učinimo obavezom i vlasništvom cijelog društva, prva zemlja sa ovakvim nivoom uključenja civilnog društva, suočavali sa različitim izazovima. Od nesnalaženja do vanrednih rezultata, prihvatajući i sprovodeći neke politike EU kao zemlja članica.

Posebna karakteristika Crne Gore je što je u ovom periodu vodila paralelno drugi proces integracije u NATO i prije dvije godine ga okončala postajući 29. članica NATO-a. Moramo se složiti da je to bilo posebno pregnuće cijele administracije. Mi snažno promovišemo evropske vrijednosti kroz ispunjavanje obaveza na putu ka članstvu u Evropsku uniju i to jeste naš najvažniji vanjskopolitički cilj.

Na to nas obavezuje i pozitivan odnos naših građana prema EU. Danas prema najnovijim istraživanjima pristupanje Crne Gore u EU podržava 2/3 građana.

Nakon sedam godina pregovora, dakle pod najtežim uslovima pregovaranja do sada, Crna Gora je otvorila 32 od ukupno 33 pregovaračka poglavlja. Na Međuvladinoj konferenciji u decembru 2018. otvoreno je jedno od najzahtjevnijih pregovaračkih poglavlja, 27 - Životna sredina i klimatske promjene. Preostalo je otvaranje posljednjeg poglavlja 8 – Konkurencija, za koje je Crna Gora ispunila sve obaveze a zeleno svijetlo su dale već 22 zemlje članice.

Svakako, ono što je najviše obilježilo minuli period jeste rad na poglavljima 23 - Pravosuđe i temeljna prava i 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost. Ispunjena je većina od ukupnog broja privremenih mjerila (83). Kroz donošenje, odnosno izmjenu preko 70 zakona u poglavljima 23 i 24, značajno je unaprijeđen zakonodavni okvir u ključnim oblastima, što najbolje govori o opsegu i složenosti reformskog procesa u dijelu vladavine prava.

Želim da istaknem i to da je institucionalni okvir za sprovođenje zakona znatno osnažen jačanjem administrativnih kapaciteta postojećih, ali i osnivanjem novih institucija, kao što su Agencija za sprječavanje korupcije, Specijalno državno tužilaštvo, Specijalno policijsko

odjeljenje, koje postupa po nalogima SDT, te Sektor za oduzetu imovinu, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Centar za tražioce azila i Prihvatalište za strance.

Želim da ukažem na konkretne rezultate koji su prepoznati i u posljednjem Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru. Pored kontinuiranog napretka na zakonodavnom planu i u dijelu izgradnje institucija, Evropska komisija konstatuje početni bilans ostvarenih rezultata u borbi protiv korupcije na visokom nivou i u određenim oblastima organizovanog kriminala poput pranja novca, finansijskih istraga, privremenog oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću. Konstatovano je, takođe, da je postignut napredak u pravosudnoj saradnji, kao i da poboljšana međunarodna policijska saradnja daje konkretne rezultate.

Kada govorimo o ekonomskom razvoju Crne Gore u proteklih sedam godina, podsjetio bih da Crna Gora konstantno bilježi rast bruto domaćeg proizvoda (BDP), a stopa rasta BDP-a u prošloj godini bila je na nivou od oko 4,8%, po čemu je naša država na trećem mjestu u Evropi, iza Poljske i Malte (u 2012. je iznosila 2,5%). Pored toga, važno je napomenuti i da je stopa nezaposlenosti sa 20% u 2012. spuštена na današnji dan na 15,3%.

Ono što je posebna vrijednost jeste naša privrženost dobrosusjedskim odnosima, regionalnoj saradnji i projektima od zajedničkog interesa.

Konačno, svjesni smo da je kvalitet života građana pokazatelj dobrog smjera jednog društva, i u tom smislu sam posebno zadovoljan time što su efekti reformi sve vidljiviji u praksi i što se odražavaju na svakodnevni život naših građana. Najnoviji podaci EUROSTAT-a za 2018 g ukazuju da je BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći, kao važan pokazatelj životnog standarda povećan na 47% EU prosjeka. Kada je Zapadni Balkan u pitanju Srbija je na 40%, ostale zemlje su ispod.

Otvorili smo u ovom procesu i nove prilike za mlade ljude. Naime, od 2012. oko 800 studenata i nastavnika iz Crne Gore boravilo je na nekom od univerziteta u zemljama Evropske unije, dok je 300 studenata i nastavnika iz zemalja EU boravilo u Crnoj Gori u okviru programa Erasmus+. Pored toga, samo u posljednje četiri godine odobreno je 227 projekata mobilnosti za ustanove visokog obrazovanja iz Crne Gore.

Sektor obnovljivih izvora energije predstavlja i najveći potencijal za ekonomski razvoj Crne Gore. Ono što je vrijedno pomena je činjenica da je Crna Gora dostigla nacionalni cilj od 33% obnovljivih izvora energije u ukupnoj finalnoj potrošnji. U 2018. godini ostvarili smo proizvodnju električne energije veću za 5,6% od ukupne potrošnje električne energije u državi i to u najvećoj mjeri zbog povećanja proizvodnje iz obnovljivih izvora energije.

U pogledu strukturnih fondova, prethodni sedmogodišnji period obilježen je jačanjem potrebnih administrativnih kapaciteta i institucionalne strukture za upravljanje fondovima EU, kako bi Crna Gora spremno dočekala datum učlanjenja u Evropsku uniju i korištenje višestruko izdašnjih strukturnih fondova.

Tokom 2012-2019, Crna Gora je uspješno isplanirala utrošak od preko 260 miliona eura bespovratne podrške Evropske unije i ostvarila značajan uspjeh u njihovom korišćenju. Od 2014. godine, u okviru Berlinskog procesa, a posredstvom Zapadnobalkanskog investicionog okvira, Crnoj Gori je za sedam infrastrukturnih projekata dodijeljeno 120 miliona eura podrške EU, uz dodatna sredstva za pripremu projekata.

Konačno, kada su u pitanju investicije u infrastrukturu koje su finansirane ili kofinansirane sredstvima iz fondova EU, tokom prvih sedam godina pregovora, odobrena su sredstva u

iznosu od oko 167 miliona eura za infrastrukturne projekte iz različitih oblasti i za različite namjene.

Kad smo kod ove teme želim da se osvrnem na jednu važnu činjenicu koja se prenebregava kada je u pitanju ne samo prisustvo već i posvećenost EU Zapadnom Balkanu. Mnoge analize pokazuju da je u posljednjih 10 godina, Evropska unija u region uložila preko 8 milijardi eura. Da li to naš prosječni građanin zna? Takvi podaci su često u sjenci drugih, više birokratskih poruka, koje iako same po sebi takođe važne, ne ukazuju na pravi obim posvećenosti Unije regionu Zapadnog Balkana i Crnoj Gori. Takve poruke moraju doći sa visokih adresa kako Unije tako i nas koji sprovodimo i promovišemo politiku Evropske Unije i njene vrijednosti. Percepcija ne smije biti određena samo suvim podacima, već ukupnom slikom zašto je proces pristupanja važan i koliko je strateški značajan za obje strane. Posebno zbog toga što je Unija kojoj težimo nemjerljivo prisutnija od većine drugih aktera u regionu.

U narednom periodu nastavićemo da radimo na ispunjenju preostalih obaveza, posebno u vladavini prava, s fokusom na oblasti u kojima nam je Evropska komisija ukazala da je potrebno uložiti dodatne napore. Vlada ostaje posvećena punoj implementaciji započetih reformi, uz podršku i partnerstvo ključnih aktera u društvu.

Zbog toga smo povodom razmatranja poslednjeg izvještaja o napretku na Vladi zaključili da inoviramo i osvježimo pregovarački model, kako bismo osnažili naše aktivnosti, konkretizovali obaveze ali i odgovornost za kvalitet procesa i za izostanak progresa. Ubrzo ćemo o tome obavijestiti javnost i sve aktere u procesu.

Saradnja sa civilnim sektorom i nevladinim organizacijama je važan dio procesa. Kao što je poznato, mi smo od početka pregovaračkog procesa otvoreni za njihov doprinos i on je bio veoma važan u ovih sedam godina i sa aspekta nezavisnog monitoringa ali i obezbjeđujući nedostajuća znanja administraciji. U posljednje vrijeme Vlada trpi konstantne kritike, pa i ja lično, da smo otupili oštricu te saradnje. U kontekstu novog pristupa i ovo pitanje ćemo staviti na dnevni red kroz organizovanje sastanka sa svim NVO koji rade u radnim grupama i drugim relevantnim NVO kako bismo povratili povjerenje i sinergiju u ovom ključnom procesu za nas. Pozivam da svi zajedno dalje doprinesemo unapređenju dijaloga i njegovom kvalitetu koji ne može dati rezultate bez ove sinergije. Vlada je ako pogriješi spremna da prizna svoju grešku kao što je nesporno i spremna za saradnju.

Zahvaljujem na pažnji.

Kontakt: Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore

T: +382 20 482 828

F: +382 20 482 938

E: pr@gov.me